

บทที่ 4

ความเป็นอยู่ การมองเห็นตนเองและโลกทัศน์ของเด็ก

ในบทนี้เป็นการนำเสนอข้อมูล เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมองเห็นตนเองและโลกทัศน์ของเด็กพิการตาบอด ศึกษากรณีเด็กในโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งศึกษาสภาพทั่วไปและกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน อีกทั้งการมองเห็นตนเองและโลกทัศน์ของเด็กพิการในด้านครอบครัว เพื่อน ตนเอง และสังคม ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลในการวิเคราะห์โดยการพรรณนา

ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ทำให้มีผลกระทบต่อเด็กพิการตามไปด้วย ซึ่งจะเห็นว่าเด็กพิการจะต้องไปอยู่ร่วมในสังคมของตนเอง ในที่นี้หมายถึงโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร โรงเรียนจึงถือเป็นเสมือนบ้านที่สองของเด็ก โดยจะมีครูและผู้ที่ทำหน้าที่อบรม เลี้ยงดู สั่งสอน ดูแล ให้ความรักความอบอุ่นแทนพ่อแม่ในช่วงระยะเวลาที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งเด็กจะใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองสามารถทำได้ในโรงเรียนมากกว่าอยู่ที่บ้าน เด็ก ๆ ที่มาจากต่างที่กันเมื่อมาอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน จำเป็นจะต้องปรับตัวและรับบทบาท หน้าที่ และพฤติกรรมในสังคมจากสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ โดยเด็กจะต้องพยายามปรับตนเองให้ได้เพื่อเข้าอยู่ร่วมในสังคมใหม่นี้ ในการที่เด็กได้เข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันทำให้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันและต้องใช้เวลาอยู่ร่วมกันอีกนานพอสมควร เด็กต้องมีการสื่อสารกันเอง รวมไปถึงคุณครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กตลอดเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นอันมาก และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม ของบรรดาเด็ก ๆ ในโรงเรียน จากการที่เด็กได้เข้ามาอยู่ร่วมกันดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคมจะมีอิทธิพลต่อเด็ก เนื่องจากเด็กนั้นเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น ซักถาม ถึงแม้ว่าจะมีสภาพความพิการทางสายตาก็ตาม สิ่งนี้จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กได้รู้จักคิดพิจารณา สังเกต หาเหตุผล ในสิ่งแวดลอมรอบตัว และใฝ่หาความรู้ให้กับตนเอง

ในการที่เด็กได้เข้ามาอยู่ร่วมกันในสังคม เด็กจะต้องควบคุมตนเองด้วยในการพัฒนาลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติตัวมา และการมองเห็นในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งเด็กจะได้รับรู้ว่าเขาไม่สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยปราศจากการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น เด็กจะต้องเรียนรู้บทบาทของตนในสังคมเพื่อขจัดสิ่งที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่เป็นที่ปรารถนาของสังคม และเพื่อจะได้พยายาม สร้างพฤติกรรมที่ดีให้กับตนเอง เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับ

ของคนในสังคม จะเห็นว่าในการเข้ามาอยู่ร่วมกันในสังคมนี้ เนื่องจากเด็กที่เข้ามาศึกษานี้ มีพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน จึงทำให้การแสดงออกทางพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันออกไป ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กในการที่จะหาหนทางให้เด็กได้กระทำในสิ่งที่ดี เพื่อยึดมั่นในกฎระเบียบ ที่กำหนดไว้ในสังคมให้เด็กทราบและปฏิบัติตาม

นอกเหนือจากที่เด็กได้มีความใกล้ชิดกันแล้ว เด็กยังมีความสัมพันธ์กับครู ซึ่งครูจะมีบทบาทกับเด็กมาก จากการสังเกตการเรียนการสอนในห้องพบว่า การตอบสนองของเด็กนั้น คุณครูจะเป็นผู้ริเริ่มก่อน ครูจะมีบทบาทมากในการสอน แต่ก็ยังได้เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นของตนเองในบางเรื่อง เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความคิดในการแสดงความคิดเห็นและการริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนของเด็กมีการพัฒนามากขึ้น สืบเนื่องจากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าอิทธิพลต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่เด็กอยู่ร่วมกันทำให้เด็กอาจจะมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเหมือนกันหรือต่างกันได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องการมองตนเองและโลกทัศน์ในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เหมาะสมแก่ตัวเด็กต่อไป และจะได้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติต่อไป จากการศึกษาในเรื่องนี้ผลจากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

4.1 สภาพความเป็นอยู่

โรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสอนคนพิการทางสายตาแห่งแรกในประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2482 ผู้บุกเบิกการศึกษาด้านนี้คือ นางสาวเจนีวีฟ คอลฟิลด์ (Miss Geneviev Caulfield) ได้ขอจดทะเบียนเป็น "มูลนิธิช่วยและให้การศึกษแก่คนตาบอดในประเทศ" ในปี พ.ศ. 2482 นั้นเอง และในปี พ.ศ. 2494 โดยพระมหากษัตริย์คุณ จากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับมูลนิธิเข้าไว้ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และได้เปลี่ยนชื่อเป็น "มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย" ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ถือเป็นมูลนิธิแห่งแรกที่ได้รับพระมหากษัตริย์คุณนี้ โรงเรียนสอนคนตาบอดเจริญได้ด้วยความสะดวกและศรัทธาของประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่รู้ซึ้งและเห็นคุณค่าของการให้การศึกษแก่คนตาบอด ดังนั้นผู้ปกครองที่มีบุตรหลานสายตาพิการ จึงได้ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาในโรงเรียน ปัจจุบันนี้โรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ทั้งหมด 8 ไร่ มีอาคาร 5 อาคาร ตั้งอยู่บนที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ สภาพแวดล้อมและพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนเป็นที่ราบมีสนามและต้นไม้ปลูกเรียงรายกันอย่างสวยงาม ดูเป็นระเบียบ

ร่มรื่น สะอาดตา มีสนามเด็กเล่น สนามฟุตบอล สระว่ายน้ำ และอุปกรณ์การกีฬาต่าง ๆ ไว้ให้เด็กได้เล่นมากมาย

ในโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร มีนักเรียนทั้งประจำและไปกลับ ในด้านความเป็นอยู่ของทางโรงเรียนนั้น จะมีระเบียบและกฎเกณฑ์ในการที่เด็ก ๆ ต้องอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งทางโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดกฎต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติตาม จากการสังเกตและสอบถาม เด็กที่ผู้วิจัยศึกษาพบว่า จะมีความรู้สึกเหมือนกันว่าการอยู่รวมเป็นสังคมของเขานั้น จำเป็นจะต้องมีกฎข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ใครมีสิทธิเหนือกว่ากัน โดยเด็กคิดว่าการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่อยู่ร่วมกันทำให้เกิดความเป็นระเบียบ และวินัย ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่

เด็ก ๆ ที่ผู้วิจัยศึกษา มีความรู้สึกนึกคิดว่า สภาพแวดล้อมทั่วไปภายในบริเวณโรงเรียน สวยงาม และสะอาดตา เนื่องจากเด็กจะเดินได้สะดวก ไม่มีสิ่งกีดขวางและเกะกะ อีกทั้งเด็กมีความเห็นว่าสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นสัดส่วนดีนั้นเพราะ มีบุคคลเข้า - ออก โรงเรียนเป็นประจำ และได้รับคำชมจากผู้เข้ามาว่าสวยงามเป็นระเบียบดี ทำให้เด็ก ๆ ภูมิใจในโรงเรียนของเขาเช่นกัน

ชีวิตประจำวันของเด็ก ๆ ในโรงเรียน ถ้าเป็นวันธรรมดาในช่วงเปิดเทอม เด็กก็จะมีภารกิจของตนเอง พอถึงเวลาเรียนก็จะเรียนตลอดวัน แต่ถ้าเป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์เด็ก ๆ จะได้มีโอกาสกลับบ้านของตนเองได้ สำหรับเด็กเล็กต้องมีผู้ปกครองมารับ ส่วนเด็กที่โต จะมีผู้ปกครองมารับหรือไม่ก็ได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองของเด็กก่อนว่าจะให้เด็กในความปกครองของตนกลับได้ ส่วนเด็กที่อยู่โรงเรียนในวันหยุดจะต้องปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน แต่เด็กจะมีอิสระในการที่จะทำอะไรตามใจตนเองได้ ไม่ว่าจะเล่นกีฬา ดนตรี ดูหนังสือ หรือพูดคุยกับเพื่อนเพื่อความสนุกสนาน เด็กจะทำได้เต็มที่ จากการสังเกต สัมภาษณ์ เด็กที่ผู้วิจัยศึกษา นั้น บางคนเห็นว่าในวันหยุดควรจะอยู่ที่โรงเรียนมากกว่าบ้าน เพราะเวลาไปอยู่บ้านจะมีเวลาน้อยกว่า และจะหาเพื่อนไม่ค่อยได้ อีกทั้งเด็กนักเรียนที่เป็นนักเรียนไปกลับ ในวันหยุดก็จะพากันมาเล่นที่โรงเรียน โดยให้เหตุผลว่าอยากเล่นกับเพื่อนที่โรงเรียนมากกว่า เพราะเด็กจะมองตนเองและเพื่อนเป็นกลุ่มคนในสังคมเดียวกัน และคิดว่าเพื่อนก็คงจะมีความคิดคล้ายกับตนเอง การกลับบ้านจะเป็นช่วงปิดเทอมเป็นส่วนใหญ่

นักเรียนโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 189 คน มี

นักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชายมีทั้งหมด 99 คน นักเรียนหญิงมี 90 คน เมื่อมีการพิจารณานักเรียนตาบอดทุกชั้นจะเห็นว่านักเรียนชั้นอนุบาลมีมากกว่าชั้นอื่น ๆ และนักเรียนที่มีจำนวนน้อยคือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากทางโรงเรียนได้มีการส่งเด็กนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปเรียนร่วมกับเด็กปกติตามโรงเรียนต่าง ๆ จึงทำให้สถานที่เรียนในโรงเรียนว่างเพิ่มขึ้นจึงเป็นเหตุให้รับเด็กนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลเพิ่มขึ้นมากกว่าการศึกษาในปีก่อนมาก เด็กที่ไปเรียนร่วมข้างนอกเป็นเด็กที่ผู้วิจัยศึกษาด้วย จากการสอบถาม และสัมภาษณ์พบว่า เด็กจะมีความคิดก้าวหน้าเพราะได้ออกไปร่วมอยู่ในสังคมอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเด็กทุกคนให้ความเห็นในการออกไปเรียนร่วมว่าได้มีการพัฒนาตนเองมากขึ้น และอยู่ในสังคมที่กว้างกว่าเพื่อนชั้นอื่น มีความรู้สึกที่ตนเองสามารถทำอะไรได้เหมือนเพื่อนที่ปกติหลายอย่าง มีความรู้สึกที่สังคมอื่นยังต้อนรับตนเองอยู่ อีกทั้งได้เข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใหม่กับตัวเอง แต่เด็กก็พยายามที่จะปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่เด็กเห็นด้วยในการไปเรียนร่วมคือ การพัฒนาตนในหลายเรื่อง มีความรู้สึกถึงความไม่สิ้นหวัง และคิดว่าตนเองยังมีโอกาสและสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมได้อีกมากเช่นกัน

ลักษณะพฤติกรรมของเด็กนักเรียน ในโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร พฤติกรรมที่แสดงออกก็จะมีลักษณะคล้ายกับเด็กปกติโดยทั่วไป เพียงแต่ต่างกันตรงที่มีตาพิการ ลักษณะของเด็กเล็กในโรงเรียนที่พบเห็นจะมีการเล่นกับเพื่อน บางคนก็จะอยู่คนเดียว แต่จากการสังเกตเด็กเล็กจะไม่ค่อยได้สนใจในการเล่น จะชอบอยู่คนเดียวมากกว่า และจะเล่นกับตนเองพูดคุยกับตนเอง บางคนที่ไม่ไปเล่นกับเพื่อนหรืออยู่คนเดียวก็จะไปอยู่ในห้องทำงานของแม่บ้านซึ่งมีหน้าที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ๆ แม่บ้านก็จะชวนเด็กคุยเพื่อไม่ให้เด็กเหงา ถ้าเป็นเด็กที่โตขึ้นมาสักประมาณเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 เด็กก็จะเล่นด้วยกัน เด็กที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มประชากรในการศึกษานั้น เด็กผู้ชายบางคนนั่งคุยหรือเดินคุยกับเพื่อน ฟังวิทยุ เล่นดนตรี ซึ่งจะอยู่กันเป็นกลุ่มละประมาณ 3 - 5 คน บางคนก็จะนั่งอยู่ตามลำพัง แต่เด็กจะไม่อยู่คนเดียวนาน ๆ จะมีเพื่อนคุยและเล่นด้วยกันเสมอ จากการที่เป็นเด็กโตกว่าจะมีการพูดคุยกันในหลาย ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้ บ้านเมือง ข่าวคราวในวิทยุโทรทัศน์ก็นำมาพูดคุยกัน บางครั้งก็มีพูดคุยกันถึงเด็กนักเรียนหญิงในโรงเรียนด้วย เด็กผู้หญิงจะไม่เดินเล่นบริเวณโรงเรียน จะนั่งกันอยู่ในห้องสมุดบ้าง หรือหน้าห้องสมุดบ้าง บางคนจะนั่งทำการบ้าน นั่งคุย นั่งฟังวิทยุ เด็กผู้หญิงจะมีการพูดจាន้อย ไม่ค่อยสนใจบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียนเหมือนอย่างเด็กผู้ชายจากการสัมภาษณ์เด็กที่ผู้วิจัยศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนชายชอบที่จะรู้จักกับบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียน เพราะเด็กจะคิดว่าบุคคลเหล่านั้นเข้ามาสามารถเพื่อช่วยเหลือตนเอง และเยี่ยมเยียนมากกว่า

จึงทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าเป็นการดีสำหรับตัวเองที่ได้รู้จักและพูดคุยกับคนที่ยังให้ความสนใจในตัวเด็ก เมื่อบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียนอยากจะทราบเรื่องอะไรไม่ว่าจะเกี่ยวกับตนเองหรือไม่ถ้ารู้จะบอกให้ฟัง จากการที่เด็กมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลภายนอกนั้นทำให้ผู้ที่เข้ามาบางคนกลับไปแล้วก็กลับมาเยี่ยมอีกหลายครั้ง ถ้าหากเป็นเด็กนักเรียนหญิง จะไม่ค่อยกล้าพูดคุยกับบุคคลภายนอก เมื่อมีผู้เข้ามาถามเด็กจะมีความวิตกกังวลและกลัว เด็กจะมีความรู้สึกว่ายากที่ตนเองพิจารณาจึงไม่ค่อยกล้าที่จะคุยกับบุคคลภายนอก แต่เมื่อมีการพูดคุยซักถามเด็กจะไม่เดินหนี เมื่อมีการพูดคุยกับเด็กผู้หญิงหรือมาบ้อย ๆ เด็กก็จะเกิดความสนิทสนมและพูดคุยด้วยเป็นอย่างดี อีกอย่างที่ได้จากเด็กเด็กจะจำเสียงได้แม่นมาก ไม่ว่าจะเพื่อนหรือผู้วิจัยเอง

จากผลการศึกษาพบว่า เด็กผู้ชายจะมีความรู้สึกดีกับบุคคลภายนอกที่เข้ามาในสังคมที่ตนเองอยู่และไม่กลัวว่าจะเกิดอันตราย และยังมีความต้องการที่จะให้มีบุคคลเข้ามา มาก ๆ เพื่อตนเองจะได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากสังคมภายนอก เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลที่ตนได้รู้จัก และถือได้ว่าเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อตนเองและคนในสังคม เด็กผู้หญิงนั้นจะพบว่า ในความเป็นผู้หญิงจะมีความอายและไม่กล้าที่จะแสดงตัว อีกทั้งในความรู้สึกของตนเองคิดว่าตนเองมีความพิการหรือไม่เหมือนกับบุคคลอื่นที่เข้ามา จึงไม่กล้าที่จะคุยกับบุคคลภายนอก ความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกไม่เท่าเด็กนักเรียนชาย แต่เมื่อมีการพูดคุยกับบ้อยขึ้นทำให้เกิดความสนิทสนมความคิดที่ตนเป็นคนพิการไม่เหมือนใครก็จะลดน้อยลงไป เกิดเป็นความคิดใหม่ที่ยอยากพูดคุยและอยากที่จะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ และเรื่องที่ตนเองต้องการอยากรู้ก็จะถามด้วย เนื่องจากเด็ก ๆ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่บุคคลลักษณะและพฤติกรรมเดียวกัน ทำให้เมื่อมีการพบกับบุคคลอื่นจึงไม่ค่อยที่จะพูดคุยด้วย เพราะคิดว่าคนที่เข้ามาไม่ใช่คนในกลุ่มสังคมเดียวกับตนเอง

ในด้านกิจกรรมของโรงเรียนสอนคนตาบอดมีมากมายทั้งที่จัดขึ้นภายใน และภายนอก กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นได้จัดขึ้นเพื่อเด็กพิการโดยตรง จะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่โรงเรียนโดยทั่วไปมีขึ้นนั้น ทางโรงเรียนสอนคนตาบอดก็นำมาจัดให้แก่เด็กของตนเองเช่นกัน กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นมีทั้งที่ทางโรงเรียนเป็นผู้จัดขึ้นเอง บางครั้งยังมีผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ทางโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้น รวมทั้งกิจกรรมที่เด็กจัดขึ้นเอง ทางโรงเรียนก็ได้ให้การสนับสนุน นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้รับความช่วยเหลือจากทั้งภาครัฐ และเอกชนเป็นจำนวนมาก ในการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานที่นั้นจากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมและสังเกตการณ์ในบางกิจกรรม พบว่า เด็กที่ผู้วิจัยศึกษา เมื่อมีการจัดกิจกรรมขึ้นเด็กจะมีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จากการสอบถามเด็กพบว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมของพวกเขา ไม่ว่าจะ

โรงเรียนจะจัดกิจกรรมใด ๆ ขึ้นเด็กจะได้เข้าร่วมทุกครั้ง ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญกับกิจกรรมนั้น และยังมีคนเห็นคุณค่าของพวกเขา เด็กจึงร่วมมือกันไม่ว่าจะมีการจัดกิจกรรมอะไรหรือบางครั้งกิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้นเป็นกิจกรรมเฉพาะกลุ่ม เช่น กิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาหรือ กิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเด็กก็จะร่วมกลุ่มช่วยเหลือกันเสมอ จากความร่วมมือในด้านการจัดกิจกรรมของเด็กทำให้เห็นความสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมของพวกเขาเหล่านั้น รวมทั้งสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนก็เป็นสิ่งหล่อหลอมจิตใจเด็ก ๆ ให้มีความผูกพันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะเด็กจะถือว่าตนเองอยู่ร่วมกันในสังคมและสภาพแวดล้อมเดียวกันเมื่อมีการจัดกิจกรรมใด ๆ ขึ้น จึงร่วมมือกันเพื่อให้กิจกรรมที่เกิดขึ้นไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่ว่าจะเป็นความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และสาระสำคัญแห่งกิจกรรมนั้น ๆ

การเรียนการสอนในโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร เปิดสอนโดยแบ่งชั้นเรียนเป็นชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากวิชาสามัญที่เรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ทางโรงเรียนยังได้มีการสอนเป็นพิเศษในเรื่องเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวก้าว และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพราะถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กตาบอดที่จะต้องเข้ามาอยู่ในสถานที่ที่ยังไม่คุ้นเคย ในขณะเดียวกันก็ยังมีการสอนวิชาพิมพ์ดีดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งมีการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐานอีกด้วย ส่วนทางด้านการฝีมือจะมีการฝึกสอนให้เด็กทำการฝีมือ เช่น ถักนิตติ้ง โครเชต์ ทำพรม และงานฝีมือตามความถนัดของแต่ละคน ยังมีการสอนทางด้านดนตรี มีทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล การขับร้องประสานเสียง รวมทั้งการแสดงบนเวที เด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มศึกษานั้น จะได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำครัว ทำอาหาร และงานบ้าน การเกษตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สำหรับนักเรียนตาบอดแบบเลือนลาง จะมีการจัดการสอนโดยเป็นโครงการช่วยเหลือโดยใช้อุปกรณ์ขยายตัวหนังสือเข้าช่วย ซึ่งสามารถทำให้เด็กนักเรียนที่เห็นเลือนลางอ่านและเขียนหนังสือปกติได้ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จากการศึกษาพบว่า เด็กที่ศึกษาชอบการเรียนในวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษและดนตรี ส่วนวิชาที่ไม่ชอบจะเป็นวิชาคณิตศาสตร์ ศิลปะการปั้น วิชาชีพที่เด็กชอบถ้าเป็นเด็กนักเรียนชายจะชอบกีฬาฟุตบอล ดนตรี ถ้าเป็นเด็กนักเรียนหญิง จะชอบการฝีมือและดนตรี เด็กทุกคนต้องการที่จะเรียนให้สูง ๆ ขึ้นไปเท่าที่สามารถจะเรียนได้ และมีความต้องการที่จะให้มีโรงเรียนสอนคนตาบอดในระดับอุดมศึกษา และเมื่อเด็กได้รับการศึกษาแล้ว เด็กอยากจะมีอาชีพที่ตนนอกเหนือไปจาก ขายล็อตเตอรี่ เล่นดนตรี เพื่อตนเองจะได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมหรือสถานศึกษาที่ตนเองอยู่ได้บ้างไม่มากก็น้อย ดังนั้นการศึกษาจึงถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคน และจะเห็นได้ว่า การศึกษาช่วยให้เด็กตาบอดมีความรู้ ความสามารถและช่วยเหลือ

ตนเองได้ อีกทั้งยังให้เด็กได้รู้จักปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ด้วย สามารถประกอบอาชีพ และมีชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างเป็นสุขตามอัธยาศัย

4.2 การมองตนเอง

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาถึงสภาพทั่วไปและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์เด็กพิการในโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร ได้ทำการศึกษาถึงการมองตนเองและโลกทัศน์ของเด็กพิการ ในด้านครอบครัว เพื่อน ตนเอง และสังคม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (ภาคผนวก ง) เป็นแนวทางเพื่อให้ทราบผลของงานวิจัยดังนี้

ข้อมูลทั่วไปที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเด็กพิการของโรงเรียนสอนคนตาบอด กรุงเทพมหานคร ทางผู้วิจัยเลือกเฉพาะเด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีนักเรียนชาย 29 คน นักเรียนหญิง 27 คน อายุเฉลี่ยประมาณ 13 - 18 ปี เป็นนักเรียนไปกลับ 11 คน เป็นนักเรียนประจำ 45 คน เด็กส่วนมากจะเข้ามาศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล บางคนเข้ามารับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 3 ส่วนที่เข้ามาศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีเพียงคนเดียว

ตารางที่ 2 แสดงประชากรในการศึกษา

การศึกษา	อายุ	นักเรียน				พักอยู่		
		ประจำ		ไปกลับ		พ่อแม่	ญาติ	สถานสงเคราะห์
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง			
มัธยมศึกษาปีที่ 1	13-18	8	9	1	-	13	5	-
มัธยมศึกษาปีที่ 2	15-18	6	10	2	2	15	4	1
มัธยมศึกษาปีที่ 3	16-18	8	4	4	2	11	7	-
รวม		22	23	7	4	39	16	1

4.2.1 การมองตนเองเกี่ยวกับครอบครัว

การมองตนเองในด้านเกี่ยวกับครอบครัวนั้น จากการที่ได้ทำการศึกษาสามารถแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม คือ เด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ และเด็กที่อาศัยอยู่กับญาติ และเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีเพียงคนเดียว

กลุ่มเด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ เด็กกลุ่มนี้จะมองภาพรวมของครอบครัวตนเองในฐานะที่ตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว โดยเด็กจะมีความรู้สึกที่ทุกคนในครอบครัว ให้ความรักและช่วยเหลือตลอด ทั้งยังได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี เมื่ออยู่ในครอบครัวเด็กจึงไม่นึกถึงสภาพความพิการของตนเอง เนื่องจากเมื่ออยู่ที่บ้านความรู้สึกถึงความเป็นคนพิการของตนจะลดน้อยเพราะสามารถจะทำอะไรได้หลาย ๆ อย่างในบ้าน ทำให้การปฏิบัติตัวเมื่ออยู่กับครอบครัวไม่ค่อยมีปัญหาใด ๆ การอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัวสามารถเข้ากันได้ บางครั้งยังมีโอกาสช่วยเหลือทางบ้านได้ ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่ร่วมกับครอบครัวจนไม่คิดว่าตนเองจะถูกทอดทิ้ง เด็กกลุ่มนี้ฐานะทางครอบครัวจะอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มเด็กที่อาศัยอยู่กับญาติ เด็กกลุ่มนี้จะไม่มีโอกาสได้อยู่กับพ่อแม่ ซึ่งบางคนอยู่กับปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา เนื่องจากเด็กบางคนทางฝ่ายพ่อและแม่ไปมีครอบครัวใหม่ ทำให้เด็ก ๆ ต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง เด็กกลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อยกว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับครอบครัว ตัวเด็กเองบางครั้งจะเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เด็กจะมีทั้งความทุกข์และสุขปะปนกันไปภายในครอบครัวนี้ แต่เด็กบางคนถึงแม้จะไม่ได้อยู่กับพ่อแม่แต่ก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี บางคนก็ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควรและได้รับความอบอุ่นไม่เต็มที่ ในความคิดของเด็กบางคน จึงทำให้เด็กไม่ค่อยให้ความสำคัญกับครอบครัว แต่การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลในครอบครัวนั้น เด็กก็ยังได้รับการช่วยเหลือเช่นกัน การช่วยเหลือทางบ้านของเด็กก็มีบ้างถ้าหากว่าทำได้ และตนเองก็สามารถทำอะไรก็ได้ที่อยากทำ ในการอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัวกลุ่มนี้ ก็สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้ด้วยดี เพราะถือว่าตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว ส่วนความรู้สึกถึงความเป็นคนพิการยังมีอยู่ การเข้ากับบุคคลในครอบครัวในกลุ่มนี้สามารถเข้าได้กับทุกคนโดยไม่มีปัญหา การกลัวว่าทางบ้านจะทอดทิ้งตนเองนั้น เด็กไม่กลัวเพราะถือว่าตนเองเป็นลูกหลาน ฐานะทางบ้านของกลุ่มนี้จะมีปะปนกันไป ระหว่างฐานะปานกลางกับยากจน

กลุ่มเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการ เนื่องจากเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการนี้ มีเพียงคนเดียวการมองตนเองในด้านครอบครัวนี้ ทางผู้วิจัยไม่ได้สัมภาษณ์ เพราะเกรงว่าจะทำให้เด็กเกิดความสะเทือนใจ ซึ่งอาจจะทำให้เด็กไม่ตอบข้อสัมภาษณ์ในด้านอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

จากการเก็บข้อมูลในส่วนอื่น ๆ ในด้านครอบครัวของเด็กที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์พบว่า เด็กส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัดจึงเข้ามาอยู่เป็นนักเรียนประจำ เด็กทุกคนมีความรู้สึกทางบ้านรักตนเอง การที่เด็กอยู่บ้านจะทำให้เด็กโดนดุกันมากในเรื่องของการช่วยเหลือตนเองการหยิบสิ่งของทำให้เกิดพลาดแล้วทำให้สิ่งของแตกหักเสียหาย ซึ่งเด็กจะให้เหตุผลว่าไม่อยากจะตนเองเป็นภาระกับครอบครัวมากไป เด็กบางคนจะโดนดุที่ออกไปเล่นนอกบ้านแล้วโดนเพื่อนแกล้งมา ทางบ้านก็จะดุและไม่ให้ออกไปเล่นอีก เมื่อเวลาอยู่บ้านเด็กจะช่วยเหลืองานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ถ้าตนเองสามารถทำได้ เช่น ถูบ้าน ล้างชาม รดน้ำต้นไม้

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในด้านการมองตนเองเกี่ยวกับครอบครัวสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กที่อยู่กับพ่อแม่ พี่น้อง และเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กซึ่งอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้นจะไม่ได้ทำการศึกษาในด้านนี้ เนื่องจากมีคนเดียวและเกรงว่าจะสะเทือนใจเด็กในการถามเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว แต่เด็กที่อยู่กับพ่อแม่ พี่น้อง จะมองภาพรวมในครอบครัวของตนเองในฐานะที่เป็นสมาชิกของบ้าน ซึ่งเด็กจะมีความรู้สึกที่ทุกคนในครอบครัวรักและเอาใจใส่ดูแลตนเองเป็นอย่างดี และเด็กจะมีความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ เด็กที่อยู่กับญาติมีความสุขในครอบครัวมีค่าน้อยกว่าเด็กที่อยู่กับพ่อแม่ แต่ก็ยังมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นสมาชิกในกลุ่มครอบครัวที่ตนเองอาศัยอยู่ และสามารถที่จะปรับตนเองให้เข้ากับคนในครอบครัวของญาติได้เป็นอย่างดี

4.2.2. การมองตนเองเกี่ยวกับเพื่อน

เด็กทุกคนมีความต้องการเพื่อนและเห็นว่าเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับตนเอง เพราะสามารถที่จะเป็นผู้ที่คอยรับรู้ ถึงความรู้สึก ซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจ ความเชื่อใจ และเพื่อนยังเป็นอะไรก็ได้อีกหลาย ๆ อย่างตามแต่ความต้องการของคนนั้น ที่ต้องการให้เพื่อนของตนเป็น ซึ่งเด็กพิการก็เช่นกัน เพื่อนจึงมีความหมายต่อพวกเขามาก ในการศึกษาการมองตนเองเกี่ยวกับเพื่อนนี้ จากการสัมภาษณ์ สามารถจะแบ่งกลุ่มเพื่อนออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเพื่อนที่

อยู่ประจำในโรงเรียน และกลุ่มเพื่อนที่อยู่แถวบ้าน เด็กพิการจะมีทั้งเพื่อนที่มีความพิการอย่างเดียวกัน และเพื่อนที่มีร่างกายปกติ แต่เพื่อนที่มีความพิการต่างกันจะไม่มีเลย เด็กที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้น เป็นเด็กนักเรียนประจำ และเด็กไปกลับ

เด็กนักเรียนไปกลับ เด็กกลุ่มนี้จะมีเพื่อนที่อยู่ในโรงเรียน และเพื่อนแถวบ้าน เพราะมีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้คนมากกว่าเด็กนักเรียนประจำทำให้มีเพื่อนสนิททั้งที่บ้านและโรงเรียนด้วย แต่จะให้ความสนิทสนมกับเพื่อนในโรงเรียนมากกว่า เพราะเด็กจะถือว่าเพื่อนที่มีความพิการประเภทเดียวกัน มีความเข้าใจในความพิการอย่างเดียวกัน ปรึกษาหารือ พุดคุยกันได้ในทุก ๆ เรื่อง โดยไม่ทำให้ตนเองเกิดความอาย ในสภาพความพิการที่เป็นอยู่ เพื่อนสนิทของเด็กจะมีประมาณ 3 คน ส่วนเพื่อนแถวบ้านที่สนิทส่วนใหญ่ก็จะให้ความช่วยเหลือในเรื่องความสะดวก เช่นพาไปเล่น ซื้ของ พุดคุยในบางเรื่อง

เด็กนักเรียนประจำ เด็กกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ภายในโรงเรียน จะกลับบ้านในช่วงปิดเทอม ในการที่จะมีเพื่อนแถวบ้านนั้นน้อยกว่าเด็กนักเรียนไปกลับ เพราะนาน ๆ จะได้มีโอกาสเจอเพื่อนซักครั้งความสนิทสนมก็ไม่ค่อยมีให้แกกัน เพื่อนสนิทของนักเรียนประจำส่วนมากจะเป็นเด็กที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกันมีทั้งเพื่อนรุ่นพี่ รุ่นน้อง และรุ่นเดียวกัน หรือเด็กนักเรียนไปกลับ เด็กจะมีเพื่อนสนิทประมาณ 3 - 5 คน

ความรู้สึกในการมองตนเองของเด็กพิการเกี่ยวกับเพื่อนในด้านรวม ๆ ที่เด็กมีความรู้สึก คือ เด็กพิการต้องการจะมีเพื่อนทั้งที่พิการและไม่พิการ เพื่อนที่เด็ก ๆ คบเด็กจะว่าเพื่อนที่ตนเองคบนั้นเป็นคนดี และจะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันส่วนมากจะเป็นในเรื่องของการเรียนหนังสือ หรือไม่ก็ยืมของและเงินแต่ไม่มาก เด็ก ๆ อยากมีเพื่อนที่ไม่พิการทั้งนั้น แต่วิธีการที่เข้าไปทำความรู้จักไม่เหมือนกัน บางคนก็จะเข้าไปพูดคุยกับเขาก่อน บางคนก็จะรอให้เพื่อนมาคุยกับตนเองก่อน

ในการเล่นกับเพื่อนที่มีร่างกายปกติเด็กทุกคนอยากจะทำเล่น เพราะคิดว่าหากเกิดเหตุอะไรขึ้นมาเพื่อนจะช่วยได้ แต่เด็กบางคนไม่ชอบเล่นเพราะกลัวโดนแกล้ง เมื่อเวลาเด็ก ๆ ไม่สบายใจถ้าเป็นเรื่องเล็กน้อยจะปรึกษาเพื่อน ๆ ด้วยกัน แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ก็จะปรึกษาผู้ใหญ่ เช่น พ่อแม่ พี่น้อง ลุงป้า น้าอา และอาจารย์ เพื่อนที่เด็กไม่ชอบและไม่อยากจะทำเป็นเพื่อนด้วย คือ เพื่อนที่แกล้ง เห็นแก่ตัว ขี้ขโมย และคนที่รังเกียจคนพิการ เพื่อนที่เด็กชอบและอยากจะทำกับ

เขาเป็นเพื่อน คือ เพื่อนที่คอยช่วยเหลือตนเอง มีใจโอบอ้อมอารี มีใจเมตตากรุณา นิสัยดี การทะเลาะขัดใจกันสำหรับเด็กเป็นเรื่องธรรมดา แต่เด็กจะไม่เคยชกต่อยกัน

ผลการวิจัยพบว่า เด็กทุกคนต้องการเพื่อน ถึงแม้ว่าเด็กจะมาจากครอบครัวที่ต่างกันพื้นฐานด้านความเป็นอยู่ในครอบครัวย่อมแตกต่างกันไปด้วย แต่ในด้านการมองตนเองเกี่ยวกับเพื่อนนี้ เนื่องจากเด็กได้เข้ามาอยู่ในสถานศึกษาแห่งนี้นานพอสมควร การอยู่ร่วมกันกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนอาจจะทำให้การคบเพื่อนหรือการมองลักษณะนิสัยของเพื่อนที่ดีและไม่ดีเหมือนกัน ได้เพราะอยู่ในกลุ่มสังคมเดียวกัน มีความความสัมพันธ์กันและอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ต้องปรับตนเองให้เข้ากับสังคมใหม่ที่ตนเองเข้ามาอยู่ ทำให้มีความคิด ทศนคติ ที่แตกต่างกันออกไป และจำเป็นจะต้องปรับเข้ากับบุคคลอื่นให้ได้แต่เนื่องจากเด็กนักเรียนได้เข้ามาอยู่ในสังคมที่ยังไม่กว้างนัก เพราะว่สังคมที่เด็กอยู่ร่วมกันนั้น เป็นกลุ่มสังคมเดียวกัน คือ เด็กพิการตาบอด ในการที่จะคบเพื่อนที่มีความคิดปกติทางร่างกาย เด็กพิการเองมีความต้องการที่จะคบเพื่อนที่มีร่างกายปกติ แต่ด้วยความที่ตนเองคิดว่าตัวเองต่างไปจากเขาจึงคิดว่า เด็กปกติอาจจะไม่ยากที่จะคบกับตนเอง จึงทำให้เด็กส่วนใหญ่ในโรงเรียนมีเพื่อนที่มีความพิการอย่างเดียวกันมากกว่า เพราะเด็กเห็นว่าอยู่ในสังคมเดียวกัน และจะมีความผูกพันกันดีกว่า ถึงแม้จะมีเพื่อนที่มีความพิการอย่างเดียวกันเด็กก็มีเพื่อนที่ไม่พิการด้วยเช่นกันแต่จะมีจำนวนไม่มาก เนื่องจากขาดความสัมพันธ์ ความผูกพัน ทศนคติ ความเชื่อ ความคิดความอ่านแตกต่างกัน และสังคมในกลุ่มเพื่อนก็จะอยู่กันเฉพาะกลุ่มใครกลุ่มมัน จึงทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับเด็กปกติและคิดว่าตนเองควรมีเพื่อนในกลุ่มเดียวกันจะดีกว่า

4.2.3. การมองตนเองเกี่ยวกับตัวเอง

จากการศึกษาวิจัยในด้านการมองตนเอง เด็กในสถานศึกษานี้จะเป็นคนพิการ และยอมรับในสภาพความพิการของตัวเองได้ ส่วนด้านนิสัยใจคอก็จะแตกต่างกันออกไป บางคนร่าเริงสนุกสนาน แจ่มใส เปิดเผย ใจน้อย บางคนเงียบขรึม เด็กที่ผู้วิจัยศึกษาจะมีฐานะทั้งในระดับปานกลางและยากจน เด็กจะมองว่าการที่เกิดมาเป็นคนพิการเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะโชคชะตา เวรกรรม และเด็กบางคนยังเชื่อในเรื่องของชาติก่อน เพราะคิดว่าตนเองอาจเป็นคนที่ทำบาปกรรมมาก ชาตินี้จึงต้องเกิดมาใช้เวรกรรม เพื่อทดแทนสิ่งที่ตนเองได้เคยทำไว้ แต่จะไม่ย่อท้อต่อชีวิต มีความรู้สึกว่ามีชีวิตมาแล้ว มีความต้องการเช่นคนปกติโดยทั่วไป ซึ่งสิ่งที่ตนเองปรารถนาในขณะนี้ คือ การเรียน เพื่อให้ได้ประกอบอาชีพที่ดี ๆ เพื่อสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ความรู้สึกของเด็กส่วนมากในด้านเกี่ยวกับคนดีและคนไม่ดี เด็กจะให้เหตุผลว่าคนดี

คือ คนที่ช่วยเหลือเด็ก ๆ มีน้ำใจเมตตาต่อคนพิการ และไม่รังเกียจคนพิการ ส่วนคนไม่ดีเด็กจะ ให้เหตุผลว่า คนขี้โกง เห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เด็กจะรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อครอบครัว แต่ก็เด็กบางคนรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสำคัญต่อครอบครัว ด้านความสามารถของเด็ก ๆ เด็กจะมีความสามารถเฉพาะตัวแตกต่างกันออกไป ทั้งทางด้านดนตรีไทย ดนตรีสากล กีฬา หรือบางคนมีความสามารถทางการฝีมือ ประดิษฐ์ และหัตถกรรม ความสามารถต่าง ๆ ที่เด็กมีอยู่ในตัวนั้น ทางบ้านและโรงเรียนจะสนับสนุนเต็มที่

จากการวิจัยพบว่า การมองตนเองในด้านเกี่ยวกับตัวตนเองนั้น เด็กแต่ละคนจะมีความรู้สึกนึกคิดในบางครั้งต่างกันออกไป บางครั้งก็จะคล้ายกัน แต่เนื่องจากเด็กได้เข้ามาอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำให้ตัวเองต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานที่และสภาพแวดล้อมให้ได้ อีกทั้งยังต้องมีการปรับพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่ดี เพื่อให้เข้ากับส่วนรวมได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อตัวเด็กเอง ถึงแม้จะมีอิทธิพลหลายอย่างในสังคมที่มีความสำคัญต่อความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมา เพราะเด็กพิการนี้จะต้องอยู่ในสังคมที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เด็กที่ผู้วิจัยศึกษาส่วนใหญ่จะยอมรับสภาพความพิการของตนเองได้ ไม่รู้สึกท้อแท้ใด ๆ เนื่องจากเด็กได้เข้ามาอยู่ในสังคมที่คนรอบข้างมีลักษณะที่เหมือนตนเอง และได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับคนในสังคมเดียวกันทำให้เด็กไม่มีความวิตกกังวลในเรื่องของตนเองมากนัก เด็กจะมีความคิดอ่านเป็นของตนเอง และมองสิ่งรอบข้างเป็นสิ่งที่ดี

4.2.4. การมองตนเองเกี่ยวกับสังคม

เด็กมองว่าสังคมสมัยนี้ได้เปิดโอกาสให้แก่คนพิการมากขึ้น และมองคนพิการดีกว่าแต่ก่อน แต่ความรู้สึกของเด็กบางคน คิดว่าสังคมยังไม่ได้ให้โอกาสคนพิการอย่างจริงจัง ในการเข้าสังคมของเด็กส่วนใหญ่จะอยู่ในสังคมที่มีแต่เด็กพิการประเภทเดียวกัน ไม่ค่อยมีโอกาสได้อยู่ร่วมในสังคมกับคนปกติ ทำให้เด็กเกิดความกลัวถ้าจะต้องเข้าไปร่วมในสังคมกับคนหมู่มากเกรงว่าจะไม่ได้รับการต้อนรับ ถึงแม้ว่าตนเองจะมีความสามารถทำประโยชน์ต่อสังคมในปัจจุบันและในอนาคตได้ แต่เด็กพิการอยากให้สังคมยอมรับความสามารถของตนเอง มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ และสิ่งที่เด็กอยากได้มากจากสังคม คือ การศึกษาเล่าเรียน และถนนหนทางเพื่อที่เด็กจะสามารถเดินได้สะดวกมากยิ่งขึ้น การเข้าสังคมกับผู้อื่นซึ่งไม่ได้อยู่ในสภาพความพิการเหมือนตนเอง ส่วนมากเมื่อมีคนเข้ามาพูดคุยด้วยเด็กผู้ชายจะเป็นผู้พูดคุยด้วยมากกว่าเด็กผู้หญิง แต่ถ้าผู้หญิง ๆ คุยกับเด็กบ่อย ๆ และใช้เวลาสักหน่อยเด็กหญิงและเด็กชายจะพูดคุยด้วยเป็นอย่างดี การประกอบอาชีพของเด็กแต่ละคน

จะขึ้นอยู่กับความสามารถและความถนัดของเด็กในแต่ละด้าน ความคิดในการประกอบอาชีพจึงแตกต่างกันออกไป แต่เด็กจะมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่าถ้าจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพที่ตนเองสามารถทำได้ และต้องการให้คนในสังคมยอมรับตนเอง การเข้าสังคมของเด็ก ๆ นั้น เนื่องจากเด็กได้รับการศึกษา เด็กจะชอบเข้าสังคมที่มีคนมาก ๆ เพื่อจะได้ตามเขาเหล่านั้นให้ทัน และสามารถที่จะทำอะไรตามเขาได้บ้าง ส่วนในกลุ่มของเด็กพิจารณาด้วยตนเองก็ชอบเพราะคิดว่ามีความรู้สึกนึกคิด และความเห็นใจกันได้มากกว่าคนปกติ ในด้านการติดตามข่าวสารทางสังคมเกี่ยวกับคนพิการ เด็ก ๆ จะติดตามโดยการฟังวิทยุ โทรทัศน์ หรือคำบอกเล่าจากเพื่อน ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเด็กกล่าวกันว่าข่าวที่ติดตามเรื่องของคนพิการตอนนี้เป็นเรื่อง เกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนและฝึกอาชีพคนพิการเด็ก ๆ ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าปัจจุบันนี้สังคมน่าอยู่กว่าเมื่อก่อนมาก เพราะตนเองได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากคนรอบข้าง และเปิดโอกาสให้ทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกับคนปกติได้บ้างไม่มากนักน้อย

เมื่อเด็ก ๆ เดินตามถนนหนทางแล้วได้ยินคนพูดเกี่ยวกับความพิการของตนเองว่าเขาน่าเวทนาสงสาร เด็กส่วนหนึ่งจะให้คำตอบต่อคำพูดนั้นว่าตนเองจะรู้สึกเฉย ๆ กับคำพูดนั้น เพราะที่ตนเองก็พิการจริงเหมือนที่เขาพูด อีกทั้งมีคนสงสารเห็นใจเด็ก ๆ ก็เลยไม่รู้จะพูดตอบว่าอย่างไร แต่เด็กบางคนจะตอบว่าโกรธและไม่ค่อยพอใจกับคำพูดนั้น ๆ เพราะคิดว่าเขาพูดเหมือนกับซ้ำเติมความพิการของตนเอง ในความรู้สึกของเด็กที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา นั้น เด็กอยากจะให้ทางรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน ช่วยเหลือพวกเขาในด้านการศึกษาเล่าเรียน และถนนหนทาง เพราะเด็กเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนมาก เมื่อได้รับการศึกษาที่ดีแล้วเด็กก็มีความต้องการถนนหนทางที่ดีด้วย เพราะในปัจจุบันนี้เด็กพิการทางสายตาจะลำบากในการเดินถนนมาก และเป็นการเสี่ยงอันตรายอย่างใหญ่หลวงเพราะตามองไม่เห็น การเดินหรือข้ามถนนเป็นไปได้อย่างยากลำบาก

ผลการวิจัยพบว่า การมองตนเองเกี่ยวกับสังคม เห็นว่าเด็กให้ความสำคัญในด้านสังคมมาก โดยถือว่าตนเองเป็นคนในสังคมถึงแม้จะเป็นเพียงคนส่วนน้อยแต่ก็ต้องดำเนินอยู่ในสังคมอันกว้างใหญ่ไปอีกนาน ทำให้เด็กมีความรู้สึกกับสังคมทั้งในกลุ่มโรงเรียน และภายนอก เพื่อที่ตนเองจะต้องปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเด็กเห็นว่าสังคมปัจจุบันให้โอกาสคนพิการมากกว่าแต่ก่อน อีกทั้งคนพิการได้รับการยอมรับจากสังคมดีขึ้น ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณสามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ เนื่องจากโอกาสของเด็กพิการในสังคมได้เปิดกว้าง อีกทั้งเด็กได้รับความ

รู้ด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาตนและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหาสังคมในอนาคต ความต้องการของเด็กพิการที่ได้พบจากการวิจัยครั้งนี้คือเรื่อง การศึกษา และถนนหนทาง ซึ่งเด็กให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่เด็กหรือผู้พิการยังไม่เป็นที่เพียงพอเท่าที่ควร

4.3. โลกทัศน์

จากการศึกษาถึงการมองเห็นตนเองของเด็กพิการที่ได้ทำการศึกษาที่ผ่านมา ในการวิจัยครั้งนี้ ยังได้ทำการศึกษาถึงโลกทัศน์ของเด็กพิการ เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กพิการมากยิ่งขึ้น เพราะถือว่าเด็กพิการก็เป็นบุคคลหนึ่งในสังคม ซึ่งควรจะได้รับเอาใจใส่และรับรู้ถึงโลกทัศน์ของเขาว่ามีความคิดเห็นเป็นเช่นไร

4.3.1. การเข้าใจในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม

จากการศึกษาโลกทัศน์ของเด็กพิการจะเห็นว่า เด็กพิการจะมองว่าคนในสังคมที่ยอมรับตนเป็นสมาชิกในสังคมนั้นยังมีอยู่ ถึงแม้ว่าการยอมรับจะแตกต่างกันไป เพราะในสังคมมีคนอยู่ร่วมกันมากมายความคิดก็ย่อมจะแตกต่างกันไป เด็กจะให้เหตุผลว่าทุกวันนี้คนทั่วไปมองคนพิการดีขึ้น บางคนก็จะมองถึงความสามารถ บางคนก็จะมองถึงความสมเพชเวทนา แต่เด็กก็ยังได้รับการช่วยเหลือจากสังคมที่เขาอยู่ แม้จะเป็นการช่วยเหลือของคนบางกลุ่ม แต่ก็ทำให้คนพิการได้รับการเอาใจใส่ การเอื้อเฟื้อต่อเด็กพิการในขณะนี้เป็นที่ดีอยู่แล้วที่เด็ก ๆ ได้รับ ซึ่งเด็กพิการจะมีความคิดว่าในปัจจุบันนี้คนพิการยังได้รับการช่วยเหลือดี และคาดว่าในอนาคตก็จะดียิ่งขึ้นไปอีก การเข้าร่วมอยู่กับคนในสังคมเด็กพิการจะมีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง ใจร้าย เรื่องของการทำงาน กลัวว่าคนรอบข้างจะไม่รับในความสามารถของคนพิการ ในการที่เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น กิจกรรมที่เป็นการแข่งขันทางด้านกีฬาเด็กคนใดสามารถลงแข่งขันได้ก็จะลงเล่น แต่ถ้าหากว่าคนใดเล่นไม่ได้จะไม่ลงเล่น แต่จะคอยเชียร์เพื่อน ๆ ที่ลงแข่งขันกัน จากการที่ได้อยู่ร่วมกันในสังคมเด็ก ๆ จะมีความชื่นชอบผู้คนในสังคมที่เขาโปรดปรานมากน้อยแล้วแต่ความพอใจของแต่ละคน ส่วนการที่อยากจะให้ตนเองเหมือนคนที่ตัวเองชอบ เด็กจะคิดว่าตัวเองจะทำไม่ได้เพราะไม่ได้มีร่างกายปกติอย่างคนที่ตนชื่นชอบ ความคิดของเด็กพิการทางสายตามีความเห็นว่าคนพิการประเภทอื่นมีทั้งที่ดีกว่าตัวเองและแย่กว่าตนเอง การเตรียมตัวก่อนที่จะจบจากโรงเรียนเห็นได้ว่าเด็ก ๆ ไม่มีการเตรียมตัวเพื่อที่จะต้องออกไปเผชิญกับสังคม เพียงแต่คิดว่าพยายามเรียนในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ให้ดีที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่า เด็กพิการจะมองความสำคัญตนเองในฐานะที่ตนเองเป็นสมาชิกของสังคม เพราะแต่ละชีวิตในสังคมจะต้องมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นและมีความสัมพันธ์กับคนในสังคม เด็กพิการก็เช่นเดียวกันต้องการที่จะให้คนส่วนใหญ่รับตนเอง เพื่อที่จะปฏิบัติตัวให้เป็นสมาชิกคนอื่นในสังคม เพื่อที่จะเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง แม้ว่าความเห็นของเด็กพิการส่วนใหญ่ยังคงคิดว่า แม้เขาได้รับการช่วยเหลือ เอื้อเพื่อเผื่อแผ่แก่บุคคลในสังคมก็ยังคงเป็นคนส่วนน้อยอยู่ที่ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งจริง ๆ แล้วความสัมพันธ์ของคนพิการและบุคคลโดยทั่วไปในปัจจุบันนี้ต้องอยู่คู่กัน เพราะชีวิตของบุคคลแต่ละคนจะมีคุณค่าในตัวเอง ถึงแม้พวกเขาจะเป็นเพียงเด็กพิการแต่ต้องการที่จะให้คนทั่วไปยอมรับพวกเขาในฐานะที่เขาเป็นสมาชิกของสังคม

4.3.2. โลกทัศน์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ความเข้าใจของเด็กพิการในสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนมีความคิดเห็นที่ตรงกันหลายด้านไม่ว่าจะเป็นความร่มรื่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความใกล้ชิดสนิทสนมของบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่วนสภาพแวดล้อมที่บ้านของเด็กจะแตกต่างกันในความรู้สึกของแต่ละคน แต่จะเห็นได้ว่าเด็กส่วนใหญ่เมื่ออยู่ในโรงเรียนแล้วจะมีความสุขมากกว่าอยู่บ้าน บางคนคิดว่าอยู่บ้านดีกว่า ซึ่งความชอบในด้านสภาพแวดล้อมมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันไป ในการที่จะทำให้คนรอบข้างชื่นชอบ ในความรู้สึกของเด็ก ๆ คือทำตัวให้ดี พูดจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะ ก็จะทำให้คนรอบข้างชอบ การที่เด็กพิการมองคนรอบข้างจะมีทั้งที่ดีและไม่ดี เพราะว่าเด็กคิดว่าคนที่มองพวกเขาบางคนก็จะมองว่าดี บางคนมองไม่ดี ในความรู้สึกของเด็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกในปัจจุบันว่าวุ่นวายสับสน บางคนจะเห็นว่าคนในโลกเก่งสามารถสร้างสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการได้ ซึ่งเห็นว่าโลกในปัจจุบันนี้มีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีปะปนกันไป ความคิดเห็นของเด็กในด้านการมองโลกจะคล้ายกัน ซึ่งเด็กจะมองภาพรวมของตนในสังคมที่จะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมต่อไปข้างหน้า

จากการวิจัยพบว่า เมื่อเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันความคิดต่าง ๆ ของเด็กก็จะแตกต่างกันไป แต่เมื่อได้เข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันความคิดเห็นในสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ร่วมกันก็จะมีความคิดที่คล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมของโรงเรียน หรือสภาพแวดล้อมของสังคมที่อยู่ ซึ่งเด็กพิการจะมีความเข้าใจในสังคมโลกปัจจุบันนี้ว่าสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นเกิดจากผู้คนในสังคม เมื่อเด็กมีความสัมพันธ์กับทุกสิ่งที่อยู่ในสังคมทำให้เขามองโลกและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เท่ากับบุคคลอื่นที่อยู่ในสังคมเดียวกัน ซึ่งอาจจะมีความวิตกกังวลต่อสภาพ

แวดล้อมสังคม เนื่องจากมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี

4.3.3. โลกทัศน์ความเข้าใจในธรรมชาติ

ความรู้สึกด้านธรรมชาติของเด็กพิการที่ได้ศึกษานั้น เด็กพิการไม่มีโอกาสได้เห็นธรรมชาติด้วยตนเอง ถึงแม้จะเป็นเด็กที่มีสายตาลีเอียง ความรู้สึกในด้านธรรมชาติค่อนข้างจะน้อย ยิ่งเด็กที่สายตาบอดสนิท ธรรมชาติที่เขาได้สัมผัสจากสถานที่จริง แต่ไม่อาจจะมองเห็นความรู้สึกต่อธรรมชาติจะเป็นในลักษณะของความนึกคิดและจินตนาการ ถึงสิ่งที่เขาชื่นชอบ และต้องการจะไป ซึ่งมีทั้งการได้รับการบอกเล่า การเรียนรู้จากที่ตนเองได้ยินได้ฟัง และได้เรียนรู้มา ความเข้าใจในด้านธรรมชาติของเด็กที่มีความพิการทางสายตานั้น สิ่งที่ได้จากธรรมชาติจะเป็นความรู้สึกเล็ก ๆ ในตัวของเขาเอง เมื่อเด็ก ๆ ได้ไปในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ เด็กจะมีความรู้สึกว่าตนเองได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติแล้ว และทำให้สบายใจ ซึ่งธรรมชาติของเด็กจะมีความเห็นที่ใดที่เป็นธรรมชาติจะต้องเป็นที่มียอกอากาศบริสุทธิ์ สดชื่น เงียบสงบ ปราศจากสิ่งที่ไม่สบาย และก่อให้เกิดมลภาวะ จะเป็นสิ่งที่ทำลายธรรมชาติไป ในความรู้สึกของเด็กในด้านธรรมชาติของเขา เป็นที่สิ่งเขาต้องการจะได้ไปและสัมผัส

จากการวิจัยพบว่า เด็กพิการนั้นจะมีความรู้สึก และเข้าใจในธรรมชาติได้จากความรู้สึกนึกคิดและการสัมผัสมากกว่า เพราะไม่สามารถรับรู้ได้ทางสายตา หรือจากการที่ได้เรียนรู้มาว่า สิ่งที่เราเรียกว่าธรรมชาตินั้นจะต้องเป็นแบบใด หรือในบางครั้งตนเองได้ไปสถานที่จริง ซึ่งเด็กจะชื่นชมกับธรรมชาติที่ตนเองสามารถสัมผัสได้ ถึงแม้จะเป็นจินตนาการที่เกิดขึ้น เด็กพิการก็สามารถบรรยายถึงความสวยงามของธรรมชาติแท้ ๆ ได้อย่างดี ถือได้ว่าความสวยงามของธรรมชาติหรือประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกิดจากธรรมชาติที่มีขึ้นนั้นจะขึ้นอยู่กับตัวเองและบุคคลที่มีความรู้สึกซึ่งธรรมชาติที่เกิดขึ้นนั้นเด็ก ๆ ต้องการที่จะเข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติที่ตนเองต้องการ

4.3.4. โลกทัศน์ความเข้าใจในสิ่งเหนือธรรมชาติ

ความคิดเห็นในโลกทัศน์ทางด้านสิ่งเหนือธรรมชาติของเด็กพิการ ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้เด็กทุกคนจะนับถือศาสนาพุทธ เด็กพิการจะเชื่อในเรื่องคำสอนของศาสนาพุทธ ในความเป็นจริงคนไทยส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นว่า เรื่องศาสนากับเรื่องความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับบุญกรรม หรือบาปบุญคุณโทษ เป็นเรื่องที่จะกำหนดความเป็นไปในโลกและสังคมที่บุคคลอยู่

มากมายเช่นกัน ซึ่งความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะไม่ได้เลือนหายไปจากสังคมของคนไทย และเด็กพิการที่ศึกษาก็มีความเชื่อในเรื่องของบุญกรรม โดยคิดว่า ถ้าหากทำดีแล้วจะต้องได้ดีตอบแทนทำชั่ว ก็จะได้รับผลชั่ว เพราะนอกจากจะเชื่อในคำสอนของศาสนาพุทธแล้ว ก็ยังมีความเชื่อในเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และสิ่งเหนือธรรมชาติเช่นกัน ซึ่งโลกทัศน์ของเด็กพิการจะเห็นว่า การที่พวกเขาเกิดมามีสภาพร่างกายพิการเป็นเรื่องของการที่ได้ทำเวรกรรมไว้เมื่อชาติที่แล้วเมื่อได้มาเกิดในชาตินี้จึงต้องมาชดใช้กรรมที่เมื่อชาติก่อนที่ได้เคยทำเอาไว้ และเมื่อเกิดมาในชาตินี้จึงพยายามที่จะทำแต่สิ่งที่ดี เพื่อหากว่าตนเองได้เกิดในชาติหน้าแล้วจะได้ไม่เป็นเหมือนชาตินี้ อีก การเชื่อในเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์เด็กจะคิดว่า ตนเองสามารถจะขอในสิ่งที่ต้องการและสามารถสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ ซึ่งในการขอบางครั้งก็ได้บางครั้งก็ไม่ได้ ส่วนการสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เด็กจะสื่อสารทางใจเมื่อเกิดความไม่สบายใจหาที่พึ่งไม่ได้ จะนึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองนับถือก็จะทำให้สบายใจขึ้น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เด็กนับถือจะแล้วแต่ว่าใครมีความนับถือสิ่งใดของก็จะขอกับสิ่งนี้ ในเรื่องของการทำบุญใส่บาตร เด็ก ๆ ก็มีโอกาสดำทำทั้งที่อยู่โรงเรียนและที่บ้าน เมื่อเวลาทำบุญใส่บาตรเสร็จก็จะขอความเป็นสิริมงคลให้กับตนเอง

จากการศึกษาพบว่า เด็กพิการมีความเชื่อในหลักคำสอนของพุทธศาสนา ในเรื่องของบุญกรรม และยังมีความเชื่อว่า การที่ตนเองได้รับความทุกข์กาย ทุกข์ใจอยู่ในขณะนี้ เป็นผลมาจากการที่ตัวเองได้กระทำการไว้เมื่อชาติที่แล้ว ซึ่งเรื่องบุญกรรมที่เด็กพิการมีความรู้สึกว่าตนเองได้มารับเคราะห์กรรมที่ทำเอาไว้ จึงมีผลทำให้ในปัจจุบันนี้ตนเองต้องมาเป็นเช่นทุกวันนี้ ซึ่งเด็กพิการเห็นว่าบุญกรรม หรือเคราะห์กรรมที่เด็กได้ประสบอยู่ได้เกิดจากเวรกรรม ซึ่งไม่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ แต่เด็กก็พยายามจะทำแต่สิ่งที่ดี และขอต่อสิ่งศักดิ์ที่ตนเองนับถือ เพื่อให้ตนเองพ้นเคราะห์กรรมเมื่อจะต้องเกิดอีกชาติหน้าจะได้ไม่พิการเหมือนในชาตินี้ หรือเพื่อให้ชีวิตในปัจจุบันนี้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

สรุปจากการวิจัยในการมองตนเองของเด็กพิการตาบอด ผู้วิจัยได้กลุ่มที่ใช้ศึกษาในด้านครอบครัวแบ่งออกเป็น สามกลุ่ม คือ เด็กที่อยู่กับบิดามารดา เด็กอยู่กับญาติพี่น้อง และเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์คนพิการ ข้อมูลจากการศึกษา คือ เด็ก ๆ ทุกคนจะมีทั้งที่อยู่กับพ่อแม่ ญาติ และสถานสงเคราะห์ฯ ซึ่งเด็กส่วนใหญ่จะมาจากต่างจังหวัด ส่วนเด็กที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ทางโรงเรียนจะให้ป็นนักเรียนไปกลับ แต่ถ้าเป็นเด็กต่างจังหวัดทางโรงเรียนจะจัดห้องเรียนในโรงเรียนให้และรับเป็นนักเรียนประจำ เด็กที่ใช้ศึกษาฐานะทางบ้านมีระดับปานกลางและยากจน ความคิดของทุกคนจะคิดว่าคนในครอบครัวรักตนเองไม่ว่าจะอยู่กับพ่อแม่หรือญาติพี่น้อง เด็ก ๆ ก็มีความรักให้

กับคนในครอบครัวเช่นกัน เมื่อเด็กได้กลับบ้าน ถึงแม้จะเป็นเด็กพิการ แต่ทางบ้างก็จะดู หากทำอะไร ผิด เรื่องที่เด็กโดนดูจะไม่ใช่เรื่องใหญ่ บางครั้งโดนดูเรื่องหยิบของแล้วทำสิ่งของอื่นหล่นลงมาแตกหัก เสียหาย ว่าจะหยิบอะไรแล้วไม่บอก ซึ่งเด็กบอกว่าอยากช่วยตนเอง เพราะไม่ใช่หยิบจับอะไรแล้ว ของจะหล่นทุกครั้งไป บางคนก็จะโดนดูเรื่องไปเล่นกับเพื่อนแถวบ้านแล้วโดนแกล้งมา หรือบางที เด็กจะใช้วิทยุเป็นเพื่อน เมื่ออยู่บ้านแล้วเปิดเสียงดังรบกวนคนอื่น ที่กล่าวมาจะเป็นเรื่องที่เด็กโดน ทางบ้านดู ซึ่งเด็กจะไม่โกรธไม่ว่าจะโดนดูในเรื่องใด เด็ก ๆ เมื่อกลับมาอยู่บ้านแล้วก็ต้องมึนงานทำด้วย เพราะที่บ้านจะให้ช่วยงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ภูบ้าน ล้างจาน เด็กทุกคนเต็มใจทำและตั้งใจที่ได้ ช่วยทางบ้านทำงาน มีเด็กบางคนก็เมื่อเวลาทางบ้านใช้แล้วไม่ทำ ทำให้โดนดูในเรื่องนี้ด้วย จาก การที่เด็กมีความผูกพันกับทางบ้าน เพราะตนเองเป็นสมาชิกในครอบครัวคนหนึ่ง เรื่องการคิดที่จะถูก ทางบ้านทอดทิ้ง เด็กไม่กลัว เด็กคิดว่าตนเองอยู่บ้านของตนเองก็มีความสุขตามอัตภาพ เพราะมีพ่อแม่ พี่น้องพร้อมหน้ากันส่วนใหญ่ ส่วนเด็กที่อยู่กับญาติ ถึงแม้จะไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ แต่ตนเองก็มีความสุข เช่นกัน เมื่ออยู่บ้านการช่วยเหลือของคนในบ้านจะช่วยเด็ก ๆ เป็นบางโอกาสเท่านั้น เพราะเด็ก สามารถจะจำสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน การหยิบจับก็จะรู้ที่รู้ทาง ส่วนการเดินภายในบ้านและรอบ ๆ บ้านก็สามารถที่จะเดินไปได้ถูกต้อง จากแบบสัมภาษณ์นั้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวของทุก ๆ คน จะค่อนข้างเป็นไปในทางที่ดี มีปัญหาเป็นเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ มีทะเลาะกันบ้างระหว่างพี่น้อง แต่ ความรักใคร่กลมเกลียวในครอบครัวดี

ในด้านการการมองตนเองเกี่ยวกับครอบครัว การที่เด็กได้เข้ามาศึกษาในสถานที่ แห่งนี้ทุกคนมาจากหลายที่หลายทาง สิ่งที่สำคัญของเด็ก ๆ ในลำดับแรกคือ เพื่อน ซึ่งเด็กทุกคนจะมีเพื่อนทั้งนั้น ซึ่งเพื่อนของเด็ก ๆ จะมีทั้งเพื่อนที่อยู่ในโรงเรียน และเพื่อนที่บ้าน เด็กนักเรียนที่ เรียนไปเข้าเย็นกลับจะมีเพื่อนแถวบ้านด้วยอีกพอสมควร เพื่อนที่เด็กทุกคนคบนั้น เด็กจะมองว่า เพื่อนของเขาเป็นคนดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหลาย ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องเรียน สิ่งของ เงิน สามารถช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี เด็กถึงแม้ว่าจะเป็นเด็กพิการ แต่เพื่อนที่มีร่างกายปกติ เด็กทุกคน อยากจะมี แต่บางคนก็กลัวว่าจะโดนเพื่อนประเภทนี้แกล้ง การคบเพื่อนของเด็กพิการกับเด็กปกติ ค่อนข้างที่จะยาก วิธีที่เด็กที่โรงเรียนใช้ในการคบเพื่อนปกติ จึงมีแตกต่างกัน เช่น บางคนจะร้อ จนนกว่าเพื่อนปกติจะเข้ามาทักและชวนคุย ชวนเล่น บางคนจะเข้าไปพูดคุยกับเขาก่อน ซึ่งเด็ก ๆ จะ ชอบเพื่อนที่มีร่างกายปกติมากกว่ากับเพื่อนที่พิการประเภทเดียวกัน แต่กลัวว่าเด็กปกติจะไม่ยอมรับ พวกเขา เด็กอยากที่จะเล่นกับเพื่อนที่มีร่างกายปกติ เพราะเด็กปกติจะสามารถช่วยเหลือเขาได้ อีกทั้งจะทำให้รู้จักคนเพิ่มขึ้น ซึ่งต่างจากตนเอง หากคบกันได้ก็จะคบกันตลอดไป แต่ถ้าคบกันไม่ได้ก็เลิกกันไป จากการที่เด็กมีเพื่อนและเกิดความไม่สบายใจในเรื่องต่าง ๆ จะมีการปรึกษาหารือ

ระหว่างเพื่อนอยู่เป็นประจำ เด็กในสถานศึกษานี้ที่ไม่ชอบคบเพื่อนที่เห็นแก่ตัว ชี้โกง โโกหก ไม่จริงจัง รังเกียจคนพิการ ฯลฯ ส่วนเพื่อนที่เด็กชอบและอยากที่จะคบและเป็นเพื่อน คือ เข้ากับตนเองได้ มนุษย์สัมพันธ์ดี นิสัยดี เข้าใจซึ่งกันและกัน ฯลฯ เด็กทุกคนต้องมีเพื่อนสนิท ซึ่งเด็กผู้วิจัยศึกษาจะมีเพื่อนสนิทประมาณ 3 - 6 คน ซึ่งมีเพื่อนทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและเพื่อนนอกโรงเรียน ถึงแม้จะเป็นเพื่อนกันแต่ความขัดแย้งกันในบางเรื่องของเด็กก็มี ซึ่งเด็กบางคนก็เป็นเพียงทะเลาะกันและก็เลิกรักกันไป บางคนก็ชกต่อยกันก็มี แต่จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาอยู่นั้นไม่เคยเห็นเด็กชกต่อยกัน มีเพียงทะเลาะกันบ้างนิดหน่อยแล้วก็ต่างคนต่างเดินหนีไป การคบเพื่อนของเด็กถึงแม้เด็กจะจบจากการศึกษาในโรงเรียนนี้แล้ว แต่เด็กทุกคนก็ยังปรารถนาที่จะคบกับเพื่อนสนิทของตนเองตลอดไป

ในด้านเกี่ยวกับตนเองของเด็กตาบอด เด็กในสถานศึกษาแห่งนี้ จะมีนิสัยแตกต่างกันไปเช่น ร่าเริง สนุกสนาน อารมณ์ดี ใจน้อย ใจเย็น ใจร้อน เด็กจะคิดว่าตนเองอยู่ปัจจุบันนี้มีความสุข มีบางคนก็มีความสุขบ้างก็ทุกข์ เด็กจะมีความคิดเห็นในด้านรูปร่าง หน้าตาของตนเองต่างกันออกไป ซึ่งบางคนจะให้ความเห็นว่าตนเองหน้าตาดี บางคนก็บอกว่าไม่ดี บางคนก็ตอบว่าไม่รู้เพราะมองไม่เห็น ซึ่งเด็กจะไม่ให้ความสำคัญที่รูปร่าง หน้าตา แต่ต้องการจะให้ความสำคัญด้านความจริงใจ ซึ่งในความรู้สึกของเด็กพิการจะมองคนดีและคนไม่ดีดังนี้ คนดี คือ คนที่ช่วยเหลือคนที่ลำบากกว่าตนเอง ใจกว้าง ไม่รังเกียจคนพิการ เสียสละ สิ่งที่เขาทำแล้วเป็นสิ่งที่ดี เด็กต้องการคนดีในความรู้สึกของเขา คือ คนที่สามารถช่วยเหลือเขาได้ คนไม่ดี คนที่เกเร ดูถูกคนไม่ช่วยเหลือใครเลย คนที่ทำให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อน ความสำคัญของเด็กพิการในครอบครัว เด็กเกือบทุกคนจะคิดว่าตนเอง มีความสำคัญในครอบครัว เพราะในครอบครัวจะรักและเอาใจใส่เป็นห่วงเป็นใยตนเอง และเมื่อมีความต้องการอยากได้อะไรทางบ้านจะจัดหาให้ และตนเองสามารถช่วยเหลือทางบ้านได้ แม้จะเป็นงานเล็กน้อย จึงทำให้ตนเองเห็นถึงความสำคัญของตัวเองกับครอบครัว ด้านความสามารถของเด็กทุกคนย่อมแตกต่างกันออกไป แต่เด็กพิการในโรงเรียนสอนคนตาบอดนั้นความสามารถของตนเองที่ค้นพบเป็นอันดับแรก คือ เรื่องของดนตรีและกีฬา เป็นอันดับรองลงมา ซึ่งเด็กทุกคนจะคิดว่าตนเองมีความสามารถในด้านการร้อง ดนตรี และกีฬา เพราะเด็กส่วนใหญ่จะเล่นกีตาร์ได้และร้องเพลงเสียงดี ซึ่งทางโรงเรียนจะมีการฝึกฝนให้เด็กอยู่แล้ว ส่วนด้านกีฬาก็เป็นความสามารถอีกอย่างหนึ่งของเด็กในสถานที่นี่ เพราะเมื่อมีการจัดแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ จะมีเด็ก ๆ เข้าสมัครกันเป็นจำนวนไม่น้อย ความสามารถต่าง ๆ ของเด็กพิการนี้ทางบ้านของเด็กจะให้การสนับสนุนเต็มที่ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนได้เต็มที่ เมื่อเวลาเด็กมีปัญหาบางเรื่องเด็กจะไม่เข้าไปหาผู้ใหญ่ แต่จะปรึกษากับเพื่อนมากกว่า หากว่าปัญหาที่ปรึกษาเพื่อนแล้วไม่สามารถทำได้ถึงจะเข้าไปปรึกษาผู้ใหญ่ทีหลัง จากการสัมภาษณ์

เรื่องการศึกษาต่อของเด็กทุกคนมีความคิดที่จะศึกษาต่อแน่นอน เพราะอยากมีอนาคตที่ดีให้กับตนเองและครอบครัว ส่วนการวางแผนในอนาคตของเด็กพิการ ในขณะนี้ไม่มีเพียงแต่จะทำวันนี้ให้ดีที่สุด

ในด้านเกี่ยวกับการมองตนเองเกี่ยวกับสังคม ในด้านสังคมตามความนึกคิดของเด็กพิการในโรงเรียนสอนคนตาบอด มีดังนี้ เด็กมีความคิดว่าเป็นสังคมปัจจุบันนี้ มองคนพิการดีกว่าแต่ก่อนและให้โอกาสคนพิการในหลายอย่าง เพื่อที่จะให้อยู่ในสังคมได้เท่ากับคนปกติ แต่สิ่งที่เด็ก ๆ อยากให้สังคมมอบให้แก่เด็ก ๆ อย่างเขาเหล่านั้น คือ ด้านการศึกษา เพราะเด็กเห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมปัจจุบันมากแต่ยังไม่ค่อยเปิดโอกาสให้เด็กพิการเข้าศึกษาในโรงเรียนปกติมากนัก เด็กพิการจะมีความเห็นว่าตนเองเป็นคนที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย เพราะเนื่องมาจากโรงเรียนสอนคนตาบอดมีบุคคลเข้ามาในโรงเรียนมากมายไม่ว่าจะเป็นการเยี่ยมชมเยียน หรือมาเลี้ยงอาหาร และทำกิจกรรมร่วมกับเด็กทุกคน ทำให้เด็ก ๆ สามารถที่จะเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย การประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษาออกไปแล้วเด็กอยากที่จะประกอบอาชีพหลากหลายมาก เช่น นักดนตรี ครู ทหาร ทำงานบริษัท ค้าขาย ทำงานรถไฟ ปีนความไผ่ผืนของเด็ก ๆ ที่อยากเป็น ถึงแม้อาชีพบางอย่างเด็กจะไม่สามารถประกอบเป็นอาชีพ แต่ก็เป็งานที่เด็กอยากทำ ซึ่งในขณะนี้เด็กพยายามจะเรียนให้สูงก่อน การเข้าสังคมของเด็กส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเข้าสังคมไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะตัวเด็กเองได้เรียนรู้สังคมที่เปิดกว้างสำหรับตนเอง แต่มีเด็กบางคน มีความเห็นว่าการอยู่แต่เฉพาะกลุ่มของตัวเองเท่านั้น เพราะกลัวว่าคนอื่นจะไม่รับตนเองเข้าเป็นส่วนหนึ่งในสังคมอย่างจริงจัง และกลัวโดนแกล้งและเกรงว่าจะช่วยตัวเองไม่ได้ ปัจจุบันนี้การติดตามข่าวสารในเรื่องเกี่ยวกับคนพิการให้ได้รับทราบ เด็ก ๆ จะได้รับทราบจากวิทยุ โทรทัศน์ และคำบอกเล่าของเพื่อน ทำให้เด็กได้ทราบสิทธิต่าง ๆ ที่ตนเองจะได้ และเพื่อให้บ้านเมืองให้ความสนใจคนพิการให้ยิ่งขึ้นตามความคิดของเด็กพิการ คิดว่าในปัจจุบันสังคมน่าจะอยู่สำหรับคนพิการ จากการที่เด็กพิการต้องอยู่ในสังคมร่วมกับคนปกติมากมาย เมื่อเวลาเดินไปตามถนนหนทางมีคนพูดให้ได้ยินในความรู้สึก เวทนาสงสารจะมีความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่นเด็กส่วนใหญ่จะยอมรับได้ และจะไม่เก็บเอาคำพูดนี้มาคิดในทางไม่ดี เพราะเห็นว่าคนในสังคมเมื่อพูดถึงตนเองในลักษณะแบบนี้ ยังมีคนที่เห็นใจคนพิการอยู่แต่ก็มีเด็กบางคนคิดว่าไม่น่าพูดให้พวกเขาได้ยินเพราะมันเหมือนกับเป็นการตอกย้ำความพิการ ถึงแม้จะยอมรับได้ว่าตนเองพิการ แต่ก็ทำให้รู้สึกโกรธ ในความรู้สึกของเด็ก การอยู่ร่วมกันในสังคม เด็กพิการต้องการอยากที่จะให้รัฐบาลและเอกชนช่วยเด็กพิการในเรื่องของการศึกษาและถนน เพราะเด็กต้องการเรียนให้สูงขึ้นไป อยากให้เปิดโอกาสในการศึกษาต่อของเด็กได้อย่างเสรี ไม่ใช่จำกัดในการเรียนเพียงไม่กี่โรงเรียน ส่วนถนนนั้นในปัจจุบันนี้ การเดินถนนของคนพิการทางสายตานั้น

มีความเห็นว่าลำบากมาก เป็นการยากในการที่จะต้องเดินทางไปกลับ อีกทั้งรถเยอะ ถึงแม้มีทางเท้าแต่ทางเท้าในปัจจุบันจะเห็นว่าไม่เอื้ออำนวยต่อคนพิการทางสายตา

จากการวิจัยในด้านโลกทัศน์ของเด็กพิการ เพื่อพยายามเข้าใจและเห็นการมองโลกทัศน์ ตลอดจนการพัฒนาการความคิดและความรู้สึกที่เด็กแสดงออกในสังคมที่ตนเองจะต้องเผชิญอยู่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโลกทัศน์ของบุคคลนั้นย่อมถูกจำกัดหรือถูกกำหนดอย่างสำคัญโดยฐานะของบุคคลนั้น ๆ เพราะว่สังคมและโลกทัศน์ของบุคคลจะมีขอบเขตอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับบุคคล หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมมากน้อยแค่ไหน

จากการที่เด็กพิการตาบอดจะต้องอยู่ในสังคมร่วมกับคนส่วนใหญ่โดยทั่วไป เด็กจะยอมรับสภาพที่สังคมได้กำหนด และพวกเขาก็จะยอมรับได้ในฐานะที่ตนเองเป็นสมาชิก เช่นคนอื่น ๆ ทั่วไป แม้ว่าคนพิการจะถือเป็นคนกลุ่มน้อยในสังคม ในการปรับตัวของเด็กนักเรียนตาบอดให้ยอมรับและเข้าใจในการเป็นสมาชิก เพื่อยอมรับสภาพตนเอง และสามารถที่จะเผชิญชีวิตต่อไปในอนาคตได้โดยไม่มีปัญหาเกี่ยวกับบุคคลอื่นในสังคมที่ตนเองร่วมอยู่

การอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไปจะทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ย่อมจะต้องแตกต่างกันไป เช่นเด็กพิการที่มาจากสังคมและสภาพแวดล้อมที่ต่างกันจะมีความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมที่แต่ละคนอยู่แตกต่างกัน แต่เมื่อเข้ามาอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน เช่น เด็ก ๆ ได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่ที่เด็กจะต้องเข้ามาทำความคุ้นเคย เช่นกัน อีกทั้งสภาพแวดล้อมเดียวกัน ความคิดเห็นในสภาพแวดล้อมย่อมจะต้องเหมือนหรือคล้ายคลึงกันในความรู้สึกของเด็ก ซึ่งในการที่เด็กได้เข้ามาอยู่ในสภาพที่ไม่เคยอยู่มาก่อนจำเป็นจะต้องรู้จักปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อเป็นการฝึกการเตรียมตัวที่จะต้องออกไปเผชิญชีวิตต่อไปในอนาคตได้ และเพื่อเป็นการปรับปรุงตนเองให้ดำรงชีพอยู่ในสังคมต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

การเข้าใจในธรรมชาติของเด็กที่มีสายตาพิการ เนื่องจากมีความพิการทางสายตา จะอุปสรรคในการเข้าใจในธรรมชาติ ซึ่งมีทั้งเด็กที่มีสายตาเลือนลาง และเด็กที่ตาบอดสนิท ฉะนั้นทัศนคติและความคิดเห็นในด้านการเข้าใจในธรรมชาติของเด็ก เกิดจากการที่เด็กได้เรียนรู้มา และเกิดจินตนาการขึ้นในจิตใจ ซึ่งแล้วแต่ว่าเด็กคนใดจะมีการรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ป็นธรรมชาติเกี่ยวกับตัวเองอย่างไร

ความเข้าใจในสิ่งเหนือธรรมชาติ ในประเทศไทยเราจะมีผู้นับถือศาสนาพุทธเห็นส่วนใหญ่ อีกทั้งเด็กที่ผู้วิจัยศึกษาทุกคนจะนับถือศาสนาพุทธ ความเชื่อต่าง ๆ ที่เก่า ๆ และผิด ๆ ซึ่งจะเชื่อกันว่าคนพิการที่เกิดมานั้นเกิดจาก บาปกรรมบ้าง คำสาปแช่งต่าง ๆ นา ๆ เป็นคนโชคร้าย แม้กระทั่งตัวของเด็กพิการเหล่านั้นยังมีความคิดเห็นเช่นนี้ และเนื่องจากเด็กมีความเชื่อในเรื่อง บาปบุญคุณโทษ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ทำให้เด็กพยายามสร้างสรรค์แต่กรรมดีในชาติปัจจุบัน และขอพระจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองเคารพนับถือให้ช่วยเหลือตนเอง เพื่อเกิดมาชาติหน้าแล้วจะได้ไม่เป็นเหมือนชาตินี้

จากการวิเคราะห์ในด้านโลกทัศน์ของเด็กพิการ เพื่อพยายามเข้าใจและเห็นการมองโลกทัศน์ ตลอดจนการพัฒนาการความคิดและความรู้สึกที่เด็กแสดงออกในสังคมที่ตนเองจะต้องเผชิญอยู่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโลกทัศน์ของบุคคลนั้นย่อมถูกจำกัดหรือถูกกำหนดอย่างสำคัญโดยฐานะของบุคคลนั้น ๆ เพราะว่าสังคมและโลกทัศน์ของบุคคลจะมีขอบเขตอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับบุคคล หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมมากน้อยแค่ไหน

จากการศึกษาตามแนวความคิดของนักวิชาการ ที่ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดของท่านเหล่านั้น มาเป็นกรอบในการศึกษาเรื่อง การมองตนเองและโลกทัศน์ของเด็กพิการ เพราะว่าเด็กพิการจำเป็นจะต้องใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ต่อไปในสังคม ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กัน ทั้งต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อม ความเชื่อ ทัศนคติต่าง ๆ ที่เด็กจะต้องได้พบปะอีกมากมายรวมถึงความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ ของตนเองที่เป็นสมาชิกในสังคม แต่เนื่องจากสภาพร่างกายของเด็กแตกต่างไปจากคนปกติโดยทั่วไป ย่อมทำให้เด็กเกิดความรู้สึกและมองว่าตนเองมีด้อยกว่าผู้อื่น

จากการที่ทำการศึกษาในเรื่องนี้เพื่อที่จะได้ทราบถึงการมองตนเองและโลกทัศน์ของเด็กพิการว่าเด็กต้องรับรู้ถึงสิ่งต่าง ๆ และปรับตนเอง ซึ่งเด็กพิการจะต้องเผชิญสังคมร่วมกับบุคคลโดยทั่วไป อันกว้างใหญ่ในภายภาคหน้า และเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถรับรู้ถึงความต้องการในด้านต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษาเพื่อสนองตอบต่อสิ่งที่เด็กต้องการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพความพิการของตัวเอง และเพื่อคนโดยทั่วไปจะได้มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กพิการทางสายตา เพราะถ้าคนทั่วไปมองว่าคนตาบอดเป็นคนโชคร้ายมาก หรือบางคนจะมองแล้วรู้สึกสงสาร สมเพช เวทนา บางคนอาจรังเกียจ ไม่อยากคบ จึงควรมองคนพิการเสียใหม่ว่า เด็กตาบอดเพียงแต่เกิดมาต่างจากคนทั่วไปอยู่บ้าง ซึ่งทุกคนก็มีความเหมือนและแตกต่างกันไปไม่มีใครที่เหมือนกันหมด ควรจะคิดว่าเด็กตาบอดสามารถกำหนดแนวชีวิตให้ตนเองได้ เมื่อได้รับการศึกษา พัฒนา และฝึกฝนแล้วตามสมควร